

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра Фінансів, обліку та банківської справи

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Гарант освітньої програми д.е.н., професор Колосов Андрій Миколайович

1. Назва освітнього компонента.	Основи бухгалтерського обліку та звітності
2. Рік (роки) навчання.	2
3. Семестр / семестри.	4
4. Кількість кредитів ECTS.	6
5. Відомості про викладача (викладачів).	Рубежанська В.О., кандидат економічних наук, старший викладач, rubezhiik@gmail.com
6. Мета вивчення освітнього компонента (в термінах результату навчання й компетентностей).	<p>Метою викладання ОК є формування у майбутніх фахівців сучасної системи знань і практики про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.</p> <p>Завданнями ОК є формування у здобувачів вищої освіти: засвоєння методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання и використання облікової інформації в управлінні.</p> <p>Знати: систему сучасного нормативного регулювання бухгалтерського обліку, основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, метод бухгалтерського обліку та його елементи, призначення, зміст та структуру бухгалтерського балансу, зміст та структуру обліку на підприємствах.</p> <p>Вміти: формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу; аналізувати фінансово-економічні результати господарської діяльності підприємства та формувати шляхи підвищення її ефективності; творчо вирішувати економічні, організаційні та виробничі завдання господарської діяльності; розв'язувати якісні та кількісні задачі та приймати обґрунтовані управлінські рішення в процесі управління економічною діяльністю</p>
7. Методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вербальні – лекції, дискусії, співбесіди. 2. Наочні – схематично-графічні, пояснювально-ілюстративні. 3. Проектні – моделювання, графічні. 4. Розрахункові. 5. Самостійні – вивчення джерел, додаткових питань, здійснення спостережень, аналіз даних, підготовка звітів. 6. Контрольно-звітні – захист практичних і самостійних робіт, виконання модульних і підсумкової робіт, проходження тестів і надання відповідей на екзаменаційні питання
8. Навчальний освітній компонент забезпечує формування ряду загальних та спеціальних	<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>

компетентностей	<p>СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК16. Здатність використовувати методики обробки первинної інформації з метою обґрунтування управлінських рішень.</p>
9. Програмні результати навчання	<p>ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН18. Приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням всієї наявної інформації щодо їх наслідків.</p>
10. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента)	Освітній компонент базується на системі знань, які здобувачі вищої освіти отримали після вивчення макро- та мікроекономіки, економіки і фінансів підприємств.
11. Зміст освітнього компонента	<p>Див. табл.1,2.</p> <p>Модульні роботи – зміст і перелік завдань і питань подається на освітньому порталі перед початком навчального семестру – для денної форми;</p> <p>Підсумкова контрольна модульна робота – для заочної форми.</p> <p>Самостійна робота здобувача вищої освіти – зміст і перелік завдань і питань до самостійної роботи подається на освітньому порталі перед початком навчального семестру.</p>
12. Список рекомендованої	Див. п.19.

навчальної літератури	
13. Методи контролю засвоєння матеріалів освітнього компоненту здобувачами вищої освіти	Поточне опитування, перевірка практичних завдань і самостійних робіт, перевірка виконання модульних контрольних робіт, перевірка відповідей на екзаменаційні питання.
14. Форми і методи оцінювання засвоєння матеріалів освітнього компоненту здобувачами вищої освіти	Для <i>денної</i> форми: – оцінювання виконання практичних завдань – 40 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 20 балів; – оцінювання 2-х модульних робіт по 10 балів, разом – 20 балів; – оцінювання відповідей на екзаменаційні тести або питання – 20 балів; – разом 100 балів. Для <i>заочної</i> форми: – оцінювання виконання практичних завдань – 40 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 30 балів; – оцінювання виконання підсумкової роботи, або відповідей на екзаменаційні тести та питання – 30 балів; – <i>разом</i> 100 балів.
15. Шкала оцінювання	За діючим у ЗВО положенням (Табл 3).
16. Технічні вимоги до комп’ютерного та іншого технічного обладнання, яке забезпечує навчальний процес:	Комп’ютер/ноутбук, програмне забезпечення: ОС Windows, Офісний пакет Microsoft Office. вільний доступ до мережі Інтернет, Локальна мережа Wi-Fi, наявність програм Viber, Zoom, Microsoft Teams, Освітній портал (http://do.luguniv.edu.ua).
17. Мова викладання	Українська
18. Feedback курсу	Наприкінці курсу ЗВО пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів подання навчального матеріалу, а також передбачає висловлення вражень від проходження курсу. Отримані відповіді допоможуть удосконалити викладання курсу.

Таблиця 1

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота		
1.	Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації	14	2	2		10	17		2		15
2.	Предмет і метод бухгалтерського обліку	14	2	2		10	17	2			15
3.	Бухгалтерський баланс	22	4	4		14	19	2	2		15
4.	Система рахунків бухгалтерського обліку	22	4	4		14	19	2	2		15
5.	Подвійний запис як елемент методу бухгалтерського обліку	14	2	2		10	19	2	2		15
6.	Документація та інвентаризація	14	2	2		10	17				17

7.	Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємстві	18	4	4		10	19	2	2		15
8.	Оцінювання та калькулювання	14	2	2		10	19	2	2		15
9.	Облік основних господарських процесів	14	2	2		10	17	2			15
10.	Фінансова звітність	14	2	2		10	17				17
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	180	36	36		108	180	14	12		154

Таблиця 2

Теми практичних занять

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години, Дфн/Зфн</i>
1.	Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації	2/2
2.	Предмет і метод бухгалтерського обліку	2
3.	Бухгалтерський баланс	4/2
4.	Система рахунків бухгалтерського обліку	4/2
5.	Подвійний запис як елемент методу бухгалтерського обліку	2/2
6.	Документація та інвентаризація	2
7.	Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємстві	4/2
8.	Оцінювання та калькулювання	2/2
9.	Облік основних господарських процесів	2/2
10.	Фінансова звітність	2
Разом		36/12

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендована навчальна література

Основна навчальна література:

1. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 392 с.

2. Янчева Л.М. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Л. М. Янчева, Н. С. Акімова., О. В. Топоркова, Т. А. Наумова, Л. О. Кирильєва, Герасимова Н.С., М.О. Ільченко. – Х.: ХДУХТ, 2015
3. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Спецвипуск // Все про бухгалтерський облік. – 2009. – № 10, 15.
4. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / М. В. Кужельний, М. М. Коцупатрий. – К. : КНЕУ, 2015. – 216 с.
5. Бухгалтерський облік і фінансова звітність – об'єкти фінансового контролю / авт.-упоряд. І. Б. Стефаник. – К. : Атака : Ельга – Н, 2016. – 304 с.
6. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні : навч.-практ. посіб. / за ред. С. Ф. Голова. – Д. : ТОВ „Баланс-клуб”, 2016. – 768 с.

Додаткова навчальна література:

- 1.R. Kostyrko, L. Zaitseva, & E. Miklaszewska. (2020). Пріоритети методологічних засад управлінського обліку в забезпеченні сталого розвитку підприємств. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 2(33), С. 166–173. <https://doi.org/10.18371/v2i33.2973> (Web of Science).
- 2.Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. – Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.
- 3.Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.
- 4.Величко Т.П. Бухгалтерський облік: Навчально-методичний посібник / Т.П. Величко, В.І. Ковальчук, Л.І. Коловацька. – К.: ОРАНТА, 2015. – 360 с.
- 5.Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 16.07.99р. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 6.Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом МФУ від 30.11.99 р. №291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 7.Небильцова О.В. Особливості застосування міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств у Європейському Союзі та Україні [Текст] / Оксана Володимирівна Небильцова, Володимир Іванович Король // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 21. – № 2. – С. 292-297.
- 8.НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затверджене Наказом МФУ. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 9.П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Затверджене Наказом МФУ від 18.10.1999 р. № 237. Із змінами та доповненнями.
- 10.П(С)БО 11 «Зобов'язання»: Затверджене Наказом МФУ від 31.01.2000 р. № 20. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 11.П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції»: Затверджене Наказом МФУ від 26.04.2000 р. № 91. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 12.П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»: Затверджене Наказом МФУ від 30.11.2001р. № 559. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 13.П(С)БО 14 «Оренда»: Затверджене Наказом МФУ від 28.07.2000 р.№ 181. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>.

14.П(С)БО 15 «Дохід» Затверджене Наказом МФУ від 29.11.1999р. №290. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>.

15.П(С)БО 16 «Витрати»: Затверджене Наказом МФУ від 31.12.1999р.№ 318. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>.

16.П(С)БО 30 «Біологічні активи»: Затверджене Наказом МФУ від 18.11.2005р. № 790. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

17.П(С)БО 7 «Основні засоби»: Затверджене Наказом МФУ від 27.04.2000 р.№92. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

18.П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: Затверджене Наказом МФУ від 18.10.1999 р.. № 242. Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

19.П(С)БО 9 «Запаси». Затверджене Наказом МФУ від 20.10.1999 р.. № 246 Із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

20.Податковий кодекс України, від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

21.Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

22.Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / О.В. Пальчук, В.М. Савченко, І.В. Рузмайкіна та ін; за ред. Г.М. Давидова. – Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. -248 с.

23.Скоробогатова Н.Є Бухгалтерський облік: навч. посіб./ Н.Є. Скоробогатова. – Київ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2017. – 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Постанова Міністерства праці України 19.05.1995 N 2. [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002205-95#Text>. (дата звернення 04.03.2021).

20. Перелік питань для підготовки до екзамену: Бухгалтерський облік як елемент системи господарського обліку. Вимірювачі. Підприємство як організаційно-правова форма бізнесу та сфера використання бухгалтерського обліку. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку. Сутність, функції бухгалтерського обліку та його сучасне будівництво. Сутність предмета бухгалтерського обліку та об'єктів, що його складають. Класифікація активів підприємства. Класифікація капіталу та зобов'язань. Доходи та витрати підприємства. Критерії їх визнання. Класифікація. Метод бухгалтерського обліку та його елементи. Сутність бухгалтерського балансу, його будова. Види балансів. Типи змін в бухгалтерському балансі. Взаємозв'язок балансу і плану рахунків. Форми фінансової звітності. Бухгалтерські рахунки, їх внутрішня побудова. Види рахунків. Порядок відображення змін і визначення оборотів і сальдо. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і значення. Способи виявлення та виправлення помилок в бухгалтерському обліку. Оборотні відомості: призначення і порядок складання. Документація господарських операцій, її суть і значення. Класифікація бухгалтерських документів.

Вимоги до змісту і оформлення бухгалтерських документів. Документообіг і його організація. Зберігання документів. Інвентаризація, суть, значення, порядок здійснення. Результати інвентаризації і їх відображення в обліку. Облікові реєстри і їх класифікація. Техніка облікової реєстрації. Форми бухгалтерського обліку. Основні показники господарської діяльності підприємства. Оцінка матеріальних цінностей. Принципи оцінки господарських коштів та калькуляція. Бухгалтерська звітність, її значення та завдання. Види звітності та їх основний зміст. Порядок складання, представлення та затвердження звітності. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації.